

CSONGRÁDY BÉLA

Búcsú szülte emlékszilánkok

Ha valaki – mint jómagam is – bőven megette már a kenyere javát, élete során számos halálhírrrel, pótolhatatlan szeretteinek, közelebbi és távolabbi barátainak, jó ismerőseinek elvesztésével volt kénytelen szembesülni. Mind kegyetlen volt a maga módján, de értelemszerűen a legnagyobb megrázkódattal mindig az járt, ha egy fiatalember távozott az élők sorából. Mert ez végképp természetellenes, a normális az lenne, ha minden esetben az ifjabbak temetnék el a megöregedetteket, ha a gyermekek búcsúztatnák szüleiket és nem fordítva. Nos, az 1975 októberében született s az idei nyár első napján, alig negyvenkét évesen távozott Dukay Nagy Ádám drámája ismét egy példa a „rendszerhibára”.

Serdülő kamaszféle volt, amikor először hallottam róla: a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Nógrád Megyei Szervezetének akkori igazgatója, néhai Horváth József beszélt róla lelkesen: van egy ifjú tehetség, egy bizonyos Kadlót Ádám, aki sok időt tölt a Gedőc-tetői csillagvizsgálóban: nagyon érdekli az égi világ. Aztán már a megyei napilap szerkesztője voltam, amikor a kilencvenes évek közepe tájt „bombázni” kezdett már Dukay Nagy Ádám aláírású kézírataival. Témaválasztásukra, színvonalukra jellemző, hogy egyik sem ment veszendőbe, mindegyik napvilágot látott a szombati számok kulturális oldalán. Emlékszem egyszer anyagtorlódás – bizonyára hirdetés – miatt kimaradt ez a bizonyos hétvégi összeállítás s azonnal reklamált: – Nélkülem Nógrád? Tanítványomnak tartotta magát, pedig nem tettem mást, mint gondoztam javításra alig szoruló, már akkor is igényes szövegeit és beszélgettem – sokat! – vele.

Aztán fordulni kezdett a kocka, s én vittem neki vagy Ő kért tőlem írássokat a Palócföld számára. Elsőként Pál József főszerkesztősége idején az 1999/3. számban a szerkesztőbizottság tagjai között íróként, költőként tűnt fel a neve. A 2001/1. számtól Praznovszky Mihály lett a főszerkesztő, Dukay Nagy Ádám pedig mint a szerkesztőség tagja a szépirodalmi rovatot vezette. E minőségében telefonon – hogy minél frissebb, aktuálisabb legyen a dolgozat – hívott fel, hogy köszöntsem Kertész Imrét a Svéd Királyi Akadémia által a magyar íróknak ítelt legmagasabb irodalmi kitüntetés alkalmából. Méltatásom a 2002/6. szám vezető anyagaként *A Sorstalanság sorsa: Nobel-díj* címmel látott napvilágot. A 2003/1. számtól Dukay Nagy Ádámot a Palócföld impresszuma szerkesztőként jegyezte, s e funkciót a 2004/4. számig töltötte be. Összességében tehát öt évig kötődött a folyóirathoz „tiszt-

ségviselőként”. A későbbiekben – mint a megelőző időkben is – „csak” mint szerző volt jelen, mondhatni folyamatosan a lap hasábjain.

Főiskolán, egyetemen tanult Szegeden és Budapesten s életmódszerűen, munkahelyeit illetően is a fővároshoz kötődött. Természetes igénye volt ez, mint megannyi alkotóembernek, hogy közel legyen a „tűzhöz”, a szerkesztőségekhez, szellemi műhelyekhez, értelmiségi körökhöz. Kapcsolatunk azonban a távolság ellenére sem szakadt meg, sőt – bármely paradox is – a ritkábbi találkozások csak elmélyítették rokonszenvünket, barátságunkat, amely fokozatosan afféle atyafiúi viszonyná érlelődött. Mindig éreztem, hogy közel áll hozzám, egyszerűen szólva: szeret. Néha valósággal zavarba jöttem a részemről túlzottnak érzett dicsérő, elismerő szavai hallatán, olvastán. Most is pironkodva idézem a második kötetébe, a *Hosszú eltávba* írott dedikációját: „...engedd meg kérlek mesterem, hogy itt e helyütt is megköszönjem törődésedet, figyelmedet, s hogy megtanítottál arra: a lelkiismeret, az legyen bennem az Isten. Ölel: Dukay Nagy Ádám. Salgótarján, 2002. december 24.” Mondanom sem kell, hogy mindmáig az egyik legkedvesebb karácsonyi ajándékom ez a könyv.

Nem tagadom: jólesett, hogy harmadik – és sajnos végső – önálló verseskötetének, a salgótarjáni, megyei könyvtári bemutatójára a 2015-ös ünnepi könyvhéten engem kért fel beszélgetőpartnerének. Ennélfogva a kiadó országos terjesztésű plakátján együtt szerepelhettem vele. A Nógrád Megyei Hírlap hasábjain a misztikus című és sejtelmes tartalmú *Titokbhaktáról* és a rendezvényről írott cikkemnek a *Hazajött könyvét bemutatni* címet adtam, tudatosan az első szóra helyezve a hangsúlyt. Merthogy Dukay Nagy Ádám soha, egy pillanatra a nagyvárosban sem felejtette el, hogy honnét indult az országos hírnév, az ismertség, elismertség felé. Ezen az úton fokozatosan haladt ugyan előre, azonban – s ezt nem az elfogultság mondatja velem – talentuma, kivételes íráskészsége és nem utolsósorban tájékozottsága, műveltsége, elmélyült gondolkodásmódja, szuverén világlátása alapján jóval messzebbre kellett volna jutnia a kortárs magyar költészetben, irodalomban. E véleményemet azok a versek, publicisztikák, esszék is bizonyítják, amelyeket a legutóbbi időkig rendszeresen elküldött e-mailen – csakhogy „képben legyünk” – nógrádi, tarjáni földijeinek, így adván hírt magáról.

Az idén januárban a József Attila Művelődési Központban, Salgótarján városá nyilvánításának 95. évfordulója tiszteletére rendezett képzőművészeti kiállítás megnyitásán – amelynek narrátora volt – találkoztunk – most már tudom – utoljára személyesen. Őszinte aggodalommal érdeklődött hogylétemről és azzal búcsúzott, mint mindig: – Vigyázz magadra! Sajnos neki nem sikerült ugyanígy tennie, s életének, sorsának két végéről égetett gyertyája június 21-én örökre kialudt. Személye, alakja a tragikus, letaglózó hír vétele óta hiányzik, s nem közhely azt sem hangsúlyoznunk, hogy amíg mi, kortársai, tisztelői vagyunk, leszünk – emlékeinkben elevenen él tovább...